

1 Tim 4:16 Zie toe op uzelf en op de leer ...

5.1 Weet u zeker dat de zondag de rustdag is?

Gedurende de vele jaren die verlopen zijn vanaf de oprichting van de gemeente van God op de Pinksterdag in Handelingen 2 tot nu toe, zijn er diverse zaken verloren gegaan of veranderd door mensen, die, om welke reden dan ook, zich wilden afzonderen van het lichaam van Christus, de gemeente. We kunnen ons de vraag stellen op welke gronden deze afzondering tot stand kwam? Zijn die gronden terecht of niet? Is dit gebeurt op grond van nauwkeurigere kennis van de bijbel? En als mocht blijken dat dit niet het geval is, moeten er dan geen terugkeer plaats vinden naar de oorspronkelijke gemeente? Een gemeente die bestond uit gelovigen uit de Joden en gelovigen uit de heidenen. Of kunnen wij vrijelijk een eigen invulling geven aan de regels van onze hedendaagse gemeenten? En wat zijn dan de gevolgen van onze keuzes?

Iedereen beroept zich op het gezag van de bijbel, maar de bijbel spreekt van begin tot eind over God en het plan dat Hij heeft met de mens. Yeshua heeft daar een centrale en cruciale plaats in. Alles draait om Hem en het geloof dat wij, zijn volgelingen, hebben in Hem. Hoe lief hebben wij Yeshua? En hoe komt dat tot uiting bij ons in het onderhouden van zijn geboden? Leest u Joh 14:15-24 eens door. Hoe gaat u met die verzen om?

Er zijn vele zaken die vandaag de dag anders uitgevoerd worden dan bij de eerste gemeenten. Laten we één van deze veel besproken zaken eens onderzoeken en bezien wat we kunnen achterhalen en hoe we daar nu mee “zouden (kunnen) moeten” omgaan? We bedoelen de rustdag, is dat nu de zondag of de zaterdag?

De zevende dag.

Gen 2:1 *Alzo werden voltooid de hemel en de aarde en al hun heer.*

2. *Toen God op de zevende dag het werk voltooid had, dat Hij gemaakt had, rustte Hij op de zevende dag van al het werk, dat Hij gemaakt had.*

3 *En God zegende de zevende dag en heiligde die, omdat Hij daarop gerust heeft van al het werk, dat God scheppende tot stand had gebracht.*

4. *Dit is de geschiedenis van de hemel en de aarde, toen zij geschapen werden. Ten tijde, dat Yahweh Elohim aarde en hemel maakte.*

De bijbel begint met duidelijk te spreken over de zevende dag. Een dag die gezegend en geheiligd wordt door Yahweh zelf. Dit zou ons al wakker moeten schudden en aan het denken moeten zetten. Het is een dag, de zevende, door Yahweh zelf ingesteld, bij de schepping.

Ex 16:28 *Hoelang weigert gij Mijn geboden en wetten te onderhouden.*

Ex 16:30 *Toen rustte het volk op de zevende dag.*

Wanneer we deze verzen lezen zeggen ons die een aantal dingen. De mens is als laatste van de schepping geschapen en nadat God dit gedaan heeft, rust Hij op de zevende dag, Hij zegende die dag en heiligde die dag. Met deze dag is er dus iets bijzonders aan de hand.

Zegenen wil zeggen, begunstigen, prijzen, loven. Die dag stak dus af tegen alle andere dagen van de week. Als God iets zegent dan geeft dat een extra waarde aan iets, dan is het kostbaar in Zijn ogen. Dan heeft Hij daar iets bijzonders mee voor.

Heiligen betekent apart zetten voor een bepaald doel. God had dus iets voor met die dag, door op die dag niet te werken maar te rusten. **Hij** gaf er zijn speciale goedkeuring en bescherming aan en onderscheidde die dag van de andere dagen van de week.

We zijn bezig over *de zevende dag* op het moment dat God klaar was met de schepping van hemel en aarde, er is dus nog geen sprake van een apart volk, "Israël" met een door God gegeven wet, maar er is alleen sprake van "*de mens*" in het algemeen.

De sabbat.

Ex 16:23 *Toen zeide hij tot hen: Dit is wat Yahweh gezegd heeft: een rustdag, een heilige sabbat is het morgen voor Yahweh.*

Ex 16:26 *Zes dagen zult gij het verzamelen, maar op **de zevende dag is het sabbat**; dan is het er niet.*

Ex 16:29 *Bedenkt, dat Yahweh u **de sabbat** gegeven heeft.*

In Exodus 16:26 lezen we dat de zevende dag ook nog anders genoemd wordt, namelijk "*de sabbat*," want dat heeft Yahweh zelf *gezegd*, het is een rustdag, apart gezet *vóór* Yahweh, vers 23. Het is dus Yahweh, die **de mens** de sabbat *gegeven* heeft, vers 29. Die dag is dus onlosmakelijk verbonden met Yahweh, het is de dag **van** en **voor** Yahweh. Wat hebben wij toch gedaan met die dag in de westerse, zich christelijke noemende, wereld?

Het is, in de verzen van Ex 16, Mozes die dit tegen het volk Israël zegt en tegen een *menigte van allerlei slag* die met hen mee uittrok, Ex 12:38. U denkt toch niet dat, die menigte van allerlei slag, ander voedsel kreeg toegediend dan de Israëlieten, of dat het manna wat deze mensen (die menigte van allerlei slag) raaptten langer houdbaar was dan het manna wat de Israëlieten raaptten.

Ex 12:49 *zegt; Eénzelfde wet zal gelden voor de geboren Israëliet en **voor de vreemdeling die in uw midden vertoefd.***

1 Kor 10:1-4 moet u beslist even lezen omdat daarin uitdrukkelijk vermeld wordt dat allen hetzelfde geestelijk voedsel aten en dezelfde geestelijke drank dronken. Dus zowel voor de Israëlieten als voor de "menigte van allerlei slag", die met hen uittrok, golden dezelfde wetten.

Terug naar Ex 16, *wanneer* heeft Yahweh dit dan gezegd ? Waar kunnen we dit lezen ? We zijn nog niet bij de berg Horeb waar Mozes de stenen tafelen in ontvangst neemt. Ex 16 vers 28 spreekt over wetten en geboden en wordt onmiddellijk gevolgd door de vermelding van de gift van de sabbat door Yahweh in vers 29. Dus moest dit reeds bekend zijn geweest voor ze de stenen tafelen, met daarop het sabbatsgebod, kregen. Maar waar wordt er dan naar verwezen?

In Ex 15:25 lezen we; *...Daar gaf Hij hun inzettingen en verordeningen en daar stelde Hij hen op de proef.* Zou dit dan pas de eerste keer zijn dat Yahweh de mens instructies geeft, en zo ja, welke dan? Wordt er misschien ook al eerder gesproken over inzettingen en wetten en geboden? Dan moeten we dus verder terug in de tijd gaan en kijken of we daar vermeldingen tegenkomen over deze zaken.

We lezen in Gen 26:5 *...omdat Abraham naar Mij geluisterd heeft en mijn dienst in acht genomen heeft: **mijn geboden, mijn inzettingen en mijn wetten.*** De Statenvert. luidt als volgt: *Doordat Abraham mijn stem gehoorzaam geweest is, en heeft onderhouden mijn bevel, mijn geboden, mijn inzettingen en mijn wetten.*

Hier staat niet wat die geboden, inzettingen en wetten zijn, maar er staat wel dat Abraham naar Yahweh *geluisterd heeft*. Elders lezen we dat God altijd dezelfde is. Je mag dan toch redelijkerwijs verwachten dat hier in ieder geval ook het sabbatsgebod deel van uit maakt. Enerzijds gezien het enorme belang dat in latere tijden aan de sabbat gehecht wordt, anderzijds omdat er reeds sprake van was bij de schepping, zoals we gezien hebben. Duidelijk is dat dit gesprek in Gen 26, plaats vindt tussen Yahweh en Isaak, en hier komt ter sprake dat Abraham, de door God overgebrachte regels, gehoorzaamd heeft. Yahweh wordt in de bijbel ook voorgesteld als “*onze Vader*”. Als er één Vader is die zijn kinderen de juiste opvoeding bij wil brengen, dan is Hij het wel. Dus zal Hij ongetwijfeld ook reeds aan Adam een aantal regels gesteld hebben die belangrijk waren om in acht te nemen. Deut 6:4 spreekt van: wat Ik u heden **gebied**, *zal in uw hart zijn*, gij zult het uw kinderen *inprenten* en *daarover praten*, wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij neder ligt en wanneer gij opstaat. Zou Hij dan zelf niet op dezelfde wijze daarover gesproken hebben met Adam, Henoch, Noach, Abraham en al die anderen? Dat dit zo is, blijkt hieronder uit Gen 18:19. Als we ons realiseren dat Adam nog 56 jaar geleefd heeft toen Lamech geboren werd. Lamech was de vader van Noach. Dus tot in het achtste geslacht heeft Adam Gods richtlijnen kunnen doorgeven, dat waren nog steeds richtlijnen uit de eerste hand. Want al die geslachten hadden de mogelijkheid om naar Adam te gaan en te vragen wat God hem had opgedragen te doen en te laten. Uiteindelijk zijn wij geschapen naar Zijn beeld en Zijn gelijkenis, waarom zouden zij toen, en wij nu, dan op een andere dag rusten dan “*onze Vader*”? Op z’n zachtst gezegd een beetje vreemde situatie dat de “*familie*” wel samen werkt en leeft en wandelt maar niet samen zou rusten? Het zal toch niet zo zijn dat zij daar totaal geen weet meer van hadden. Wat lezen we nog meer?

Gen 18:19 ....*want Ik heb hem (Abraham) gekend, opdat hij gebieden zou, dat zijn zonen en zijn huis na hem de **weg van Yahweh** zouden bewaren door gerechtigheid en recht te doen.*

Opnieuw uitspraken van Yahweh, over de wijze waarop Abraham onderricht is door Yahweh en de opdracht om dat door te geven aan zijn zonen en **zijn huis na hem**. Je zou kunnen zeggen dat “zijn huis” in eerste instantie slaat op het personeel dat in dienst was bij Abraham, zie Gen 17:12. Vervolgens slaat het op de “menigte van allerlei slag” waar later over gesproken wordt bij de uittocht uit Egypte zoals we reeds gelezen hebben en tenslotte slaat “zijn huis na hem” ook op de gemeente van nu. Want in studie nummer 2 hebt u kunnen lezen en leren dat de gemeente ook zaad van Abraham is.

Gen 7:2 *Van alle reine dieren zult gij zeven paar nemen .....*

Noach kreeg van Yahweh opdracht om reine en onreine dieren mee te nemen in de ark, maar hoe wist Noach wat reine en onreine dieren waren? Er wordt door Yahweh niet gezegd welke die reine dieren waren, althans de tekst spreekt er niet over, kennelijk was Noach dus reeds op de hoogte van het verschil tussen reine en onreine dieren. Noach weet zelfs dat hij het reine vee en het reine gevogelte moet offeren en geen andere dieren. Pas veel verder in de Schrift in Lev 11 en vele eeuwen later wordt uitgelegd welke de reine en de onreine dieren zijn. Of moeten we zeggen, het wordt *opnieuw* bekend gemaakt en uitgelegd? We lezen vaak in de Bijbel dat er wezenlijke zaken verloren zijn gegaan in de loop der tijden omdat de mens telkens van God afdwaalde. En keer op keer zoekt Yahweh contact met de mens om hem terug te brengen naar zijn geboden en inzettingen en verordeningen. Als Noach deze kennis bezat moet hij toch ook bekend zijn met de andere geboden, inzettingen en verordeningen, waaronder het sabbatgebod.

In Gen 5:22,24 lezen we tot twee keer toe dat Henoeh wandelde met God. Dat zoiets vermeld wordt geeft een extra dimensie aan de wijze waarop Henoeh leefde in relatie met God. In Heb 11:5-6 lezen we dat Henoeh God welgevallig was, want hij *geloofde* God. Als hij God geloofde, moet of God of de vader van Henoeh of zijn voorvaders hem toch een aantal zaken voorgehouden hebben, waar zou hij anders in moeten geloven? Misschien ook de sabbatsrust? Of zou Henoeh al die jaren alle dagen met God gewandeld hebben behalve op de sabbat? Henoeh was toch nog geen Israëliet. We moeten ons realiseren dat Henoeh de laatste 308 jaren van het leven van Adam meegemaakt heeft en leefde gedurende de tijd van de oudvaders, zie Gen 5. Dus ten tijde van Seth, Enos, Kenan, Mahalaleel en uiteraard zijn vader Jered. Hij heeft ook zijn kleinzoon Lamech nog gekend, die weer de vader was van Noach.

Wandelen met God houdt in, samengaan met Hem, optrekken met Hem, rondwandelen met Hem, omgaan met Hem, kortom door je levenswijze accepteert God jou in zijn nabijheid, hier moeten we niet te licht over denken, want het wordt maar van 2 personen gezegd. De ene wordt door God zelf opgenomen, Henoeh en de andere, Noach, overleefde een verdorven wereld die ten onder ging. Over deze achterkleinzoon van Henoeh lezen we dat ook.

Ook van Noach wordt gezegd dat hij wandelde met God Gen 6:9 en dat Hij rechtvaardig en onberispelijk was en een prediker der gerechtigheid wordt genoemd, d.w.z. dat hij een rechtschapen levenswandel had en daar dien overeenkomstig van getuigde. Dan moet hij toch ook iets over zijn God en wat Die van de mensen wil, *gepredikt hebben* anders was hij met deze omschrijving in de bijbel niet voorgekomen. Wat zou hij gepredikt hebben?

Evenals zijn overgrootvader zal hij toch ook op de sabbat met God "*gewandeld*" hebben. Ook hij *geloofde* God, zie Heb 11:7 en vertrouwde als het ware blind op Gods woord.

Want Hij wist dat God een beloner is voor wie Hem *ernstig zoeken*, Heb 11 vers 6. Maar het vers begint met "*wie tot God komt, moet geloven, dat Hij bestaat.*" Als wij dus hier in onze menselijke worsteling bij God proberen te komen en Hem ernstig zoeken, moet dat gepaard gaan met *geloof* in Zijn bestaan. De belofte is dat Hij ons beloond. Zoek eerst het Koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid en al het overige zal u toegeworpen worden Mat 6:33. Noach predikte over die gerechtigheid. Hij bracht dus een boodschap over op gezag van God. Die boodschap houdt in, een levenswijze overeenkomstig Gods geboden, inzettingen en wetten.

Wat betekent "gerechtigheid?" Dat is een toestand van iemand zoals hij hoort te zijn, de toestand die voor God aanvaardbaar is. Het is de leer betreffende de wijze waarop iemand een toestand kan bereiken die door God goedgekeurd wordt. Het heeft te maken met deugd, reinheid van leven, juistheid van denken, gevoelen en doen. Dat is dus de toestand van Noach, zo leefde hij, anders zou hij niet met God kunnen wandelen. Zou hij misschien ook over het "*waarom*" van die rustdag gepredikt hebben? Er staat niet dat dit het geval is, maar er staat ook niet dat het *niet* het geval is. Je mag toch aannemen dat als God vanaf de schepping die zevende dag zegent en heiligt en op die dag rust, dat de mensen die in God geloven en onberispelijk leven en met Hem wandelen ook op die dag rusten en daar op een aparte manier mee omgaan. Dit is dus allemaal nog voor de wetgeving op de Sinaï. Het gaat nog steeds over "de mens" voordat er sprake is van het volk Israël.

Wat er niet staat is dat ze vrijelijk een andere dag als rustdag konden houden of gehouden hebben. Misschien was het wel zo vanzelfsprekend dat die zevende dag gerust en geheiligd werd, dat daar geen woorden over vuil gemaakt hoefde te worden. U begrijpt dat het mijn bedoeling is om aan de hand van de bijbel te laten zien dat de sabbat reeds bestond voordat er opnieuw over gesproken wordt bij de Sinaï in Ex 20 en bij de feesttijden des Heren in Leviticus 23. Kennelijk wordt er door Yahweh zoveel waarde gehecht aan die rustdag, die

speciaal door Hem en voor Hem geschapen is dat Hij er op diverse plaatsen in de bijbel door zijn profeten melding van maakt. Kijkt u alleen maar naar de straf die er stond op overtreding van de sabbat. Het vreemde is ook dat wij **alle** geboden, die op de stenen tafelen stonden, beamen en ons daar aan houden, het levert geen enkele weerklank op, *behalve het vierde*, dat hebben we verandert, wellicht om maar niet geassocieerd te worden met het Joodse volk, omdat de meeste kerken altijd geleerd en uitgelegd hebben dat die dag exclusief voor de Joden is bedoeld, maar is dat zo?

Als we naar een uitspraak van Yeshua zelf kijken m.b.t wanneer er profeten opgetreden hebben, komen we tot een onthutsende constatering:

Luk 11:50-51 *opdat van dit geslacht af geëist worde het bloed van al de profeten, dat vergoten is sinds de grondvesting van de wereld, van het bloed van **Abel** tot het bloed van Zacharia ...*

Profeten treden op als Yahweh de mens iets wil meedelen. Er wordt verder over deze eerste periode weinig vermeld met betrekking tot profeten, maar het feit dat er toen reeds profeten waren, dus in de tijd van Abel, Abel zelf misschien, moet voor ons een reden zijn om niet steeds te beweren dat er toen geen geboden, verordeningen of inzettingen waren, zie ook Lu 1:70 *gelijk Hij gesproken heeft door de mond zijner heilige profeten die van het begin der wereld geweest zijn.* (SV)

Terug naar de sabbat.

Ex 20:8-11 *Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt; zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat van de Here, uw God; dan zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch de vreemdeling die uw steden woont. Want in zes dagen heeft Yahweh de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte op de zevende dag; daarom zegende Yahweh de sabbatdag en heiligde die.*

Gedenken wil zeggen, iets niet vergeten, iets herinneren, je moet aan iets denken wat reeds bestond ook dit is een verwijzing dat de sabbat allang bestond voordat God deze geboden opnieuw bekend maakte aan het volk Israël. Dit is dus een zeer wezenlijke aanwijzing.

We lezen dat de sabbat een herinnering is aan de schepping om te rusten en te genieten van de gedane arbeid en Yahweh te danken voor wat Hij voor ons geschapen heeft. Hij heeft toch niet alleen voor de Israëlieten de schepping verricht, maar voor ons allemaal. Dienen wij Hem dan ook niet allemaal op de sabbatdag te gedenken en daarvoor te danken en te rusten. Hij rustte voor ons toch niet op vrijdag of zondag, wij kunnen en mogen toch ook genieten van die schepping, waarom wijken wij dan van die dag af? Weten wij het beter dan Yahweh?

Opmerkelijk is dat de vreemdeling die bij hun woonde zich dus ook aan de sabbat dient te houden.

Deut 5:12-15 *Onderhoud de sabbat ...de zevende dag is de sabbat van de Here uw God ...geen werk doen ...noch de vreemdeling die uw steden woont ... want gij zult gedenken, dat gij dienstknechten in het land Egypte geweest zijt, en dat Yahweh, uw God, u vandaar heeft uitgeleid met een sterke hand en met een uitgestrekte arm; daarom heeft u Yahweh, uw God, geboden de sabbatdag te houden*

Ook hier weer de vermelding over het personeel en de vreemdeling die bij hen woont. Dat wordt niet voor niets telkens vermeld.

Het gaat om het gedenken, dat betekent, de herinnering levend houden over de manier waarop God hen, de Israëlieten, bevrijd heeft. Maar God bevrijdde ook “een menigte van allerlei slag”

die met hen uittrok, zoals we reeds gelezen hebben. Moeten wij niet gedenken dat wij dienstknechten (slaven) van de zonde waren in (het land) de wereld die door Satan geregeerd wordt en hoe God ons daaruit bevrijd heeft. Als we wel de symboliek aanvaarden van het bloed aan de deurposten en de bovendorpel, zodat het bloed redding bracht voor het volk Israël en dat is een voorafschaduwing van het offer van Yeshua, die Zijn bloed gaf voor onze redding, waarom zouden wij dan ook niet onze verlossing gedenken op de sabbat. Het lijkt mij een zeer steekhoudende en alleszins rechtvaardige reden om onze dankbaarheid te tonen aan God voor wat Hij voor ons gedaan heeft. Is die “menigte van allerlei slag” wellicht reeds een voorafschaduwing van de gemeente? Wat denkt u?

Lev 23:3 Zes dagen mag arbeid verricht worden, maar op de zevende dag zal er een volkomen sabbat zijn: een heilige samenkomst; generlei arbeid zult gij verrichten, het is een sabbat voor Yahweh in al uw woonplaatsen.

Hier wordt gesproken over een heilige samenkomst, dus een dienst ter ere van Yahweh om wekelijks duidelijk te maken dat het ons allemaal *gegeven* is door God. De schepping, de rust, de verlossing en de mensen, onze broeders en zusters, om dit samen te gedenken. Waar we ook wonen. (lees Heb 10:25)

Ex 31:13 Gij dan, spreek tot de Israëlieten: maar mijn sabbatten moet gij onderhouden, want dat is een teken tussen Mij en u, van geslacht tot geslacht, zodat gij weet, dat Ik Yahweh ben, die u heilig.

We zijn eruit, het is duidelijk, volgens dit vers geldt het alleen voor de Israëlieten, die worden geheiligd, wij niet. We kunnen de bijbelstudie stoppen, de sabbat geldt niet voor ons of .....?

Zoals reeds eerder vermeld, met geen enkel van de tien geboden hebben we moeite behalve met dat gebod dat ons *uiterlijk, zichtbaar* verbindt met het Joodse volk. Paulus schrijft het volgende in zijn brieven:

Ef 2:11-22. Het is belangrijk om dit eerst zorgvuldig te lezen. Wij, gelovigen uit de heidenen, waren eerst veraf en uitgesloten van het burgerrecht Israëls, vreemd aan de verbonden der belofte, zonder hoop en zonder God en zonder Christus, maar nu in en door het bloed van Christus zijn we dichtbij gekomen, we zijn niet meer uitgesloten van het burgerrecht, we zijn medeburgers en huisgenoten Gods geworden, we zijn niet meer vreemd aan de verbonden der belofte, we hebben in één Geest toegang tot de Vader, we leven in vrede met God. We zijn samen met de Israëliet geschapen in één nieuw lichaam. Dat geheel is bezig een *nieuw bouwwerk* te worden, de *nieuwe tempel*, waarvan Yeshua de hoeksteen is en de fundamenten gevormd worden door de *apostelen en de profeten*. Alleen t.o.v. de door God ingestelde rustdag willen wij toch een andere plaats innemen dan de Israëlieten!

Vreemd dat we samen met hen een nieuw lichaam en een nieuw bouwwerk, de nieuwe tempel vormen maar niet samen met hen rusten en gedenken. We zijn wel medeburgers en huisgenoten Gods, maar God rust kennelijk op de sabbat met één deel van zijn huisgenoten, de Israëlieten en op de zondag met het andere deel van de huisgenoten, de gelovigen uit de heidenen????? Snapt u het nog?

Meer bewijs van dezelfde strekking staat beschreven in de Romeinenbrief.11:17-25.

Met betrekking tot het proces van enten verwijs ik u naar het einde van deze bijbelstudie. Wij zijn in ieder geval geënt op de edele olijf, op Israël. Rom 3:1-2 het voorrecht van de Jood is, dat hun de “*woorden Gods*” zijn toevertrouwd. En in die woorden lees ik nergens dat de rustdag op een andere dag gehouden moet worden. Zeker gezien het belang dat er door God aan gehecht wordt in de hele geschiedenis van het volk Israël. Wij zouden ons dus veel meer

moeten identificeren met dat volk. Paulus wil zijn volk jaloers maken om hen tot “*naijver op te wekken*”. Hoe moet dat jaloers maken er dan uitzien? Je wordt o.a. jaloers, naijverig, als anderen zich dingen toe eigenen die specifiek aan jouw gegeven zijn. Nou als er iets is wat in eerste instantie specifiek aan het volk Israël gegeven is, dan is het wel de sabbat en “*de Heer over de sabbat*”, Mar 2:27-28. De Heer over de sabbat hebben ze verworpen, voor hen blijft alleen de sabbat over. Wij hebben de Heer over de sabbat niet verworpen maar aangenomen, maar besteden geen aandacht aan de sabbat. Wanneer wij ons die *toe eigenen* en misschien ook nog wel de overige *feesttijden des Heren*, dan worden ze wellicht jaloers en zullen misschien ook in “de Heer over de sabbat” gaan geloven, zodat er enigen behouden worden, zoals Paulus hoopt. Uiteindelijk gaat het over de feesttijden des Heren en niet over de feesttijden van Israël. In Lev 23, het hoofdstuk over de feesttijden des Heren, komen we vier keer de volgende vermelding tegen. Vers 2 ***De feesttijden des Heren, die gij zult uitroepen als heilige samenkomsten, zijn mijn feesttijden!*** Vers 4, ***Dit zijn de feesttijden des Heren ...*** Vers 37, ***Dit zijn de feesttijden des Heren ...*** Vers 44, ***Zo maakte Mozes de feesttijden des Heren aan de Israëlieten bekend.*** Toen God zijn feesttijden gaf werkte Hij met dat volk, vandaar dat ze aan hen gegeven zijn, maar het zijn de feesttijden “des Heren”. En nu werkt God ook met de gemeente!! Wij zijn erbij gekomen, zie studie nummer 2.

De profetie laat ons zien dat o.a. de sabbat en het loofhuttenfeest in de toekomst gevierd zullen worden en dat daar weer consequenties aan verbonden zijn als dat niet gebeurt Jes 66:23 en Zach 14:16-17. *Toe eigenen* is overigens niet het juiste woord, wij zijn toegevoegd, geënt op Israël, hun zijn de woorden Gods toevertrouwd, waar praten we dan nog over? Als we ons daadwerkelijk willen verbinden aan en *uiterlijk zichtbaar maken* dat we iets om onze Joodse broeders geven zouden we toch onmiddellijk overgaan op de sabbat en gehoor geven aan Gods geboden. Sommige mensen zeggen dat het nu elke dag sabbat is, andere zeggen dat het niet uitmaakt welke dag er gerust wordt als er maar een rustdag gehouden wordt.

Het is prima dat allerlei *mensen* van alles zeggen, maar waar staat dan dat er op een andere dag gerust moet worden en dat die andere dag dan ook geheiligd en gezegend is. Op wiens gezag is dat dan bepaald? Staat er niet in Markus 2:27 dat de sabbat gemaakt is voor “*de mens*”, tot die overtuiging waren we al gekomen toen er voor het eerst gesproken werd over de zevende dag. Zie hiervoor bij Adam, Henoch, Noach en anderen.

Rom 13:9-10 zegt het volgende over de geboden: *gij zult niet echtbreken* (7^e gebod), *gij zult niet doodslaan* (6^e gebod), *gij zult niet stelen* (8^e gebod), *gij zult niet begeren* (10^e gebod) **en welk ander gebod er ook zij, worden samengevat in dit woord *gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.***

Als de geboden, uit de 10 geboden die op de naaste slaan, op deze wijze worden samengevat is het dan niet overduidelijk dat de eerste vier geboden, die op God betrekking hebben, worden samengevat in de omschrijving, “gij zult de Here uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand, Mat 22:37-40. Waar staat dat er iets verandert is met betrekking tot deze 4 geboden? Weet u het? Ik niet. Waarom hebben wij dan de geboden van mensen gevolgd in plaats van Gods geboden? Ongeveer 325 na Christus is de zondag ingesteld *door mensen* en niet door God.

Er is nog zoveel te zeggen over de sabbat met betrekking tot de zegeningen die het houden van de sabbat met zich mee bracht. Maar ook de ellende die er van kwam als de Israëlieten de sabbat niet hielden. Allemaal voorbeelden die het volk Israël overkomen zijn zodat wij geen lust zouden hebben tot het kwade, het is opgetekend ter waarschuwing voor ons (1 Kor 10:6,11).

Wij moeten zelf de keuze maken naar wie we willen luisteren, laten we hetzelfde geloof aan de dag leggen als Abraham, die ook *naar Yahweh geluisterd heeft*, naar zijn geboden, zijn inzettingen en *Zijn* wetten, Gen 26:5

Door sommige “kerken” wordt veel gesproken en geschreven over onze bewogenheid met het volk Israël, maar wanneer we een echte daad willen stellen, waardoor we aan de wereld en aan het Joodse volk duidelijk maken dat wij de God van Abraham en Izaak en Jacob vereren door op de enige juiste rustdag te rusten dan geven die “kerken” geen thuis. Onze geloof is een geloof dat deels door geboden van mensen bepaald wordt.

De gedachte is: we moeten er vooral voor zorgen dat wij (christenen) niet met dat volk (Israël) geïdentificeerd worden, stel je voor dat ze weer vervolgd gaan worden, misschien vervolgen ze ons dan ook wel, Op 12:17. Toon mij uw geloof uit uw werken zegt Jacobus. Nou in dit geval zouden we duidelijk stelling kunnen nemen, en ons geloof kunnen tonen uit onze werken, maar vooralsnog blijven de meeste halsstarrig vasthouden aan de zondag.

We weten het allemaal zo te vertellen dat we nu leven in de tijd van de genade en dat er dan opeens andere regels gelden, zodat we ons niet druk en bezorgd hoeven te maken. Maar is dat wel zo? In hoeverre zijn wij met ontferming bewogen over onze Joodse broeders en zusters. Als Yeshua met ontferming bewogen was ging Hij altijd over tot actie, dan begon Hij te bidden of genas zieken of gaf mensen te eten of wekte doden op, hoe zit dat bij ons? Gaan wij ook tot actie over? Ook wij bidden en zorgen voor geestelijk voedsel, maar laten wij toch vooral veel meer dan tot nu toe zien. dat wij in één lichaam verbonden zijn en één voelen met onze Joodse broeders en zusters. Samen dezelfde rustdag en dezelfde feesten vieren want het zijn toch de feesten van de Heer, onze Heer en Zijn rustdag. Dan stellen we een duidelijk, *voor iedereen zichtbare* daad, die daadwerkelijk steun geeft. Want vanuit het verleden worden wij christenen door het Joodse volk toch met argus ogen bekeken vanwege onze houding t.o.v. hen, en terecht.

We zouden nog terugkomen op het proces van enten. Het proces van enten stap voor stap.

- * Twee van dezelfde soort, de edele en de wilde olijf, moeten als één plant verder leven en groeien.
- * Het gaat erom de goede kwaliteiten van twee verwante planten te verenigen.
- * De groeikracht wordt bepaald door de onderstam, de productie van de vrucht door de ent. De wortel zorgt voor de voeding en de groei van de plant.
- * Het vergroeien gebeurt door het cambium, dat is het weefsel dat zich vlak onder de schors bevindt.
- * Het is belangrijk om de juiste snijvlakken te maken en die snel tegen elkaar te bevestigen om uitdroging te voorkomen, en het binnendringen van ziektekiemen te voorkomen.
- * De snijvlakken moeten omwikkeld worden met raffia of tape en er moet warmte toegevoegd worden. Om te enten moet er gezorgd worden voor de juiste omstandigheden.

Wanneer we nu deze stappen gaan toepassen op de beide groeperingen zoals we die hierboven omschreven hebben, wat krijgen we dan te zien?

- * Deze beide groeperingen, de gelovigen uit de heidenen en de gelovigen uit de Joden, moeten als één levend organisme (lichaam) verder leven én groeien, als de gemeente van God, als het lichaam van Christus. Ef 2:16, Gal 3:28.
- * De goede kwaliteiten van beide groeperingen dienen verenigd te worden. Ef 2:15, Deut 6:6-9, 1 Kor 7:19!!!

* De wortel, Yeshua, zorgt voor de voeding. Mat 4:4, Joh 14:26, 1 Joh 2:27, Joh 16:13-15. De gelovige Israëlieten zorgen voor de groeikracht. Rom 3:2, Rom 9:4-5, 2 Tim 3:14-17,. De gelovige heidenen zorgen voor het vrucht dragen. Hand 28:28, Rom 11:11, 20, In Matt 21:41-43 lezen we hierover.

* Het vergroeien gebeurt door wat er onder de bast zit, het hart, Joh 13:35, Kol 3:11-17.

* De snijvlakken, in dit geval het besneden van hart zijn gebeurt door de Geest en daardoor kunnen we een zeer hechte gemeenschap met elkaar vormen. Rom 2:29, Kol 2:11-13. We moeten zorgen dat onze beleving en ons enthousiasme niet opdroogt, maar vooral dat er geen ziektekiemen (dwaalleraars) binnensluipen. 1 Thess 5:19, Ef 4:30, Hand 20:29-30, 2 Pe 2:1.

* De omstandigheden waaronder de gemeente leeft moeten optimaal zijn. De warmte van de liefde van en voor Yeshua en de liefde voor elkaar maken de omstandigheden perfect. Althans zo zou het moeten zijn.

De eerste gemeenten bestonden uit zowel gelovigen uit de heidenen als gelovigen uit de Joden. Al snel werd er, zowel van binnenuit als van buitenaf afbreuk gedaan aan deze hechte gemeenschappen. Het gevolg was dat ze weer uit elkaar groeiden met alle gevolgen van dien. Vooral veel “christenen uit de heidenen” in Europa hebben zich in de loop der tijd regelmatig fel tegen de Joden gekeerd. Zij hebben Rom 11:18 niet in acht genomen: *beroem u dan niet tegen de takken, indien gij u ertegen beroemt; niet gij draagt de wortel, maar de wortel u.* En gedurende bepaalde periodes hebben de christenen geen notie genomen van Gen 12:2-3 *Ik (Yahweh) zal u (Abraham) tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken, en gij zult tot een zegen zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend zijn.* Gelukkig is er tegenwoordig binnen een klein deel van het christendom weer een tendens merkbaar die terug wil naar hun Joodse wortels en zich wil bekeren van hun dwaling.

Opmerkelijk! Het proces van enten tussen deze beide daadwerkelijke bomen in de praktijk, gebeurt precies andersom. Om de beste resultaten te krijgen wordt de edele olijf geënt op de wilde olijf. Veel mensen denken dat Paulus hier dus een fout heeft gemaakt, maar voor wie het woord van God gezaghebbend is, weet wel beter. Het bevestigt dat wij, de gelovigen uit de heidenen, geënt zijn op Gods volk en niet andersom. God heeft het volk Israël verkozen en zijn trouw is onlosmakelijk, ook al heeft dit volk Yeshua verworpen. In de profetieën lezen we dat God zijn volk weer zal verenigen en aannemen. We dienen ons te realiseren dat Gods wet en Gods woord uitgaan vanuit Jeruzalem, niet vanuit Rome of waar dan ook.

Laten we er voor zorgen dat Yahweh de geënte takken, de gelovigen uit de heidenen, ook niet wegbreekt zoals Hij gedaan heeft met de ongelovige Israëliet, Rom 11:22. Maar in de verzen daaropvolgend staat dat Hij ze weer terug zal enten als ze gaan geloven in Yeshua. En dat zal ook gaan gebeuren in de toekomst.

1 Tim 4:16 ... volhard in deze dingen; want door dit te doen zult gij zowel uzelf als hen, die u horen, behouden.